

اثر پارامترهای منظر آرایی بر سلامت پیاده‌ها و ایمنی راننده

سید عباس طباطبایی^۱، مصطفی رزقی شيرسوار^۲

دانشگاه شهید چمران اهواز، دانشکده مهندسی

mostafafresh@yahoo.com

خلاصه

عدم منظر آرای صحیح در مسیرهای ارتباطی احتمال بروز سوانح رانندگی را در حد بالایی افزایش خواهد داد که این امر باعث بروز هزینه‌های کلان در بخش‌های مختلف خواهد گردید. این در حالی است که مطابق مطالعات انجام گرفته، کاربرد معماری صحیح در بحث منظر آرای راه‌ها به کاهش استرس‌های ناشی از سفر کمک شایانی خواهد نمود. با توجه به خصوصیات آزادراه‌ها، بزرگراه‌ها و ویژگی‌های منظر آرای، مطابق تحقیقات انجام گرفته، بخش‌هایی که در آن‌ها طراحی صحیحی در خصوص منظر آرای ارائه شده است، نسبت به آزادراه‌های موازی از ایمنی بیشتری برخوردار بوده‌اند. خصوصاً در بزرگراه‌های شهری، کاهش قابل ملاحظه‌ای در نرخ تصادفات فوتی و همچنین هزینه‌ی تصادفات در مقایسه با آزادراه‌های شهری دیده شده است.

در این تحقیق به تعریف و بررسی ارتباط منظر آرای و پارامترهای آن با ایمنی و عکس العمل عابرین پیاده پرداخته شده است. همچنین مطالعه‌ای در خصوص نقش منظر آرای بر افزایش تعداد عابرین پیاده و نتایج آن ارائه گردیده است.

کلمات کلیدی: منظر آرای، ایمنی، هزینه، آزادراه

۱. مقدمه

با منظر آرای فضاهای شهری و زیرمجموعه آن‌ها فضاهای حمل و نقل، می‌توان شهروندان را در روی آوردن به سیستم پیاده‌روی، ترغیب و تشویق نمود، و لذت و آرامش و تنوعی را پدید آورد، که فضاهای عمومی را بر فضای شخصی و آسوده خودرو خود ترجیح دهند. با بهبود وضعیت ظاهری و زیباسازی محیط از طریق گونه‌های گوناگون هنری، می‌توانیم براساس نیازی اصیل (نیاز به زیبایی)، محرک رفتار فرد انسانی (و به طور خاص رفتار شهروندی) باشیم.

در علوم رفتاری ادراک مفاهیم از محیط پیرامون هنوز به درجه قابل قبولی به لحاظ اعتبار نظری نرسیده است و در علوم محیطی نیز چارچوب تئوریک کاملی برای نقش اجتماع و رفتار اجتماعی عرضه نشده است، ولی چگونگی ارتباط متقابل فضا و رفتار به پیدایش الگوهای نظری مختلفی در این علوم منجر شده است.

سیستم حمل و نقل شهری، بر فضاهای شهری به‌طور کلی تأثیر (غالباً منفی) می‌گذارد؛ از تأثیرات منفی حمل و نقل می‌توان به آلودگی‌های زیست محیطی همانند آلودگی‌های منابع طبیعی - اعم از هوا، آب و پوشش گیاهی - و آلودگی منظر که از مصادیق آن می‌توان به برخی محلات و خیابان‌های هند و پاکستان که در آن‌ها انواع وسایل نقلیه و عابرین پیاده به صورت مختلط در حرکتند اشاره نمود.

از این‌رو در «ایده شهر سالم» که مسئله «حمل و نقل سالم» را به عنوان یک زیرساخت انگاره «شهر سالم» مطرح می‌سازد، دو فاکتور «سازگاری با حیات شهری» و «زیبایی» از اصول و معیارهای «حمل و نقل شهر سالم» شمرده می‌شوند. بر طبق این نظریه در «شهر سالم»، عوامل حمل و نقل به گونه‌ای باید طراحی شده و مورد استفاده قرار گیرند که عناصر حیات را (اعم از هوا، آب، خاک، ...) برای انسان، حیوان و گیاه را به مخاطره نیندازند [۱].

۲. پیشینه تاریخی

^۱ عضو هیات علمی دانشگاه شهید چمران اهواز

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد راه و ترابری